

1. Made in the Netherlands

Start

1

- a Eigen antwoord leerling, bijvoorbeeld:
De kazen werden vroeger alleen in Nederland zo gemaakt. Het is een traditie om de kaas op de markt te verkopen.
- b X de smaak
X de kleur
X het gewicht
X het vetgehalte
- c het gewicht: De kaasdragers dragen de kaas naar de waag, om de kaas te wegen.
- d Dat is te duur; de hoeveelheden producten zijn tegenwoordig veel te groot.

2

- a Kaas wordt gemaakt van melk, die door koeien wordt geleverd. Het houden van koeien is een vorm van landbouw.
- b Kaas wordt (meestal) gemaakt in een fabriek.
- c 1 **handel**
2 **toerisme**

3

- a over de tertiaire sector
- b Eigen antwoord leerling, bijvoorbeeld:
het werk in bron 8
- c bij de tertiaire sector

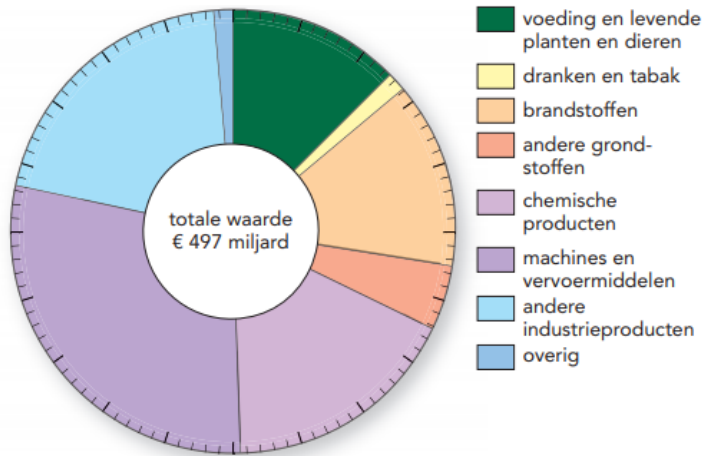
4

- a economie
- b in §1; die gaat over landbouw
- c in §2; die gaat over de (chemische) industrie
- d in §3; die gaat over diensten zoals een callcenter

§1 De Nederlandse landbouw

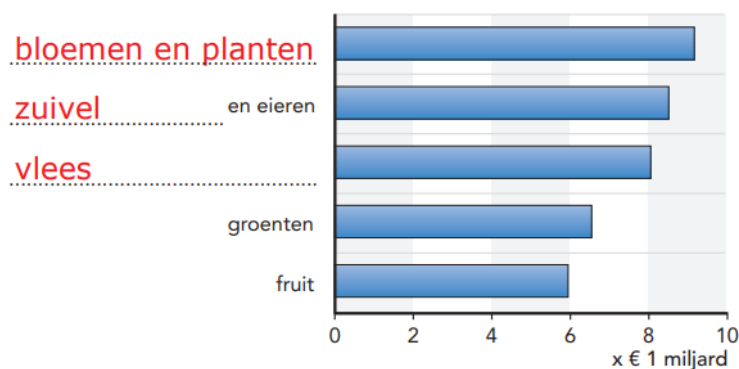
1

a **W1** Waarde van de Nederlandse export, 2018.

b ongeveer 12%

c **W2** Waarde van de Nederlandse landbouwexport, 2018.

d Dat is dicht bij Schiphol; veel bloemen en planten worden via Schiphol geëxporteerd.

e Twee voorbeelden van landbouwproducten gevraagd, bijvoorbeeld:

1) aardappelen

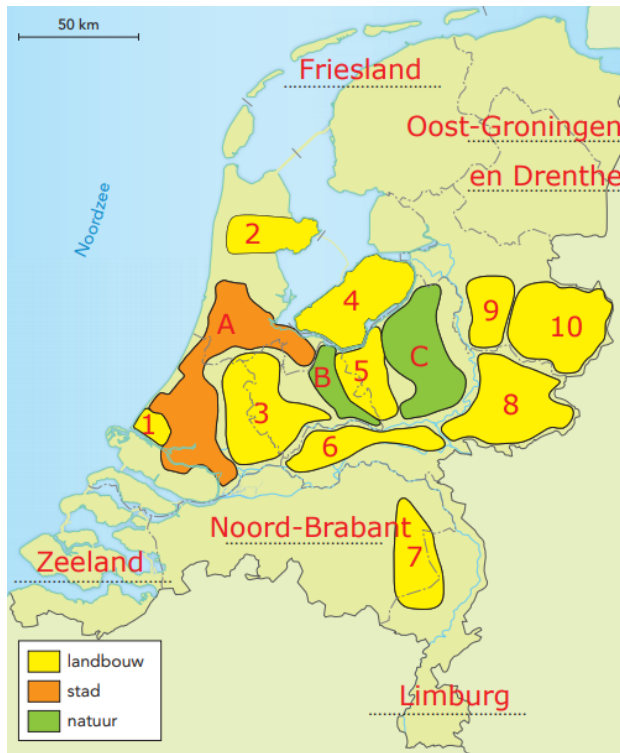
2) suikerbieten

3) graan

f Die producten zijn relatief goedkoop, de producten worden vooral binnen Nederland gebruikt.

2

a/b/d/e W3 Landbouwgebieden in Nederland.

a/c	1	Westland	groente en bloemen
	2	West-Friesland	groente en bloemen
	3	Hollands-Utrechts veenweidegebied	zuivelveeteelt
	4	Flevoland	akkerbouw
	5	Gelderse Vallei	vleesveeteelt
	6	Betuwe	fruitteelt
	7	Peel	vleesveeteelt
	8	Achterhoek	vleesveeteelt
	9	Salland	vleesveeteelt
	10	Twente	vleesveeteelt
b/c	Friesland	zuivelveeteelt	
	Oost-Groningen en Drenthe	akkerbouw	
	Zeeland	akkerbouw	
	Noord-Brabant	vleesveeteelt	
	Limburg	zuivelveeteelt	

3

a W4 Kenmerken van de landbouw.

Nr.	Omschrijving	Kenmerk
3	Er zijn varkensbedrijven die alleen maar zeugen (moedervarkens) hebben, en andere bedrijven waar de biggetjes worden vetgemest voor de slacht.	1 mechanisatie

1	Een grote tractor is even sterk als een paar honderd paarden.	2 schaalvergroting
2	Tussen 2000 en 2020 is het gemiddelde aantal koeien per boerderij bijna verdubbeld van 57 tot ruim 100.	3 specialisatie
4	figuur 4	4 seizoensarbeid

b Door mechanisatie en schaalvergroting werken er steeds ~~meer~~ / *minder* mensen in de landbouw. De opbrengst per werknemer is steeds *groter* / ~~kleiner~~ geworden. Door het gebruik van meer ~~mensen~~ / *machines* / *kunstmest* is de opbrengst per hectare landbouwgrond hoger geworden.

c heide en hoogveen

d bebouwing en wegen

4

a In de (na)zomer, omdat dan de planten het meest groeien / zijn gegroeid / omdat er dan wordt geoogst.

b X kersen plukken

X ijs verkopen

X bedienen op een terras

c Eigen antwoord leerling, bijvoorbeeld:

1) Nederlands spreken bij het verkopen van ijs

2) (af)rekenen bij het bedienen in de horeca

3) geen hoogtevrees hebben bij het plukken van kersen op een ladder

5

a Het is werk dat gedaan moet worden als de bollen uit de grond komen.

b Het is gezellig / dichtbij / aardige bazen / om geld te verdienen.

c op vakantie gaan / kleding kopen / uitgaan / uitgeven op de kermis

d Dan hebben de scholieren geen vakantie.

6

a X mais versnipperen tot veevoer

b De machines zijn ook groot; omkeren en bochten maken is lastig.

c **W5 Landbouwgrond bij Oosterdijk (Noord-Holland) in 1973 en 2018.**

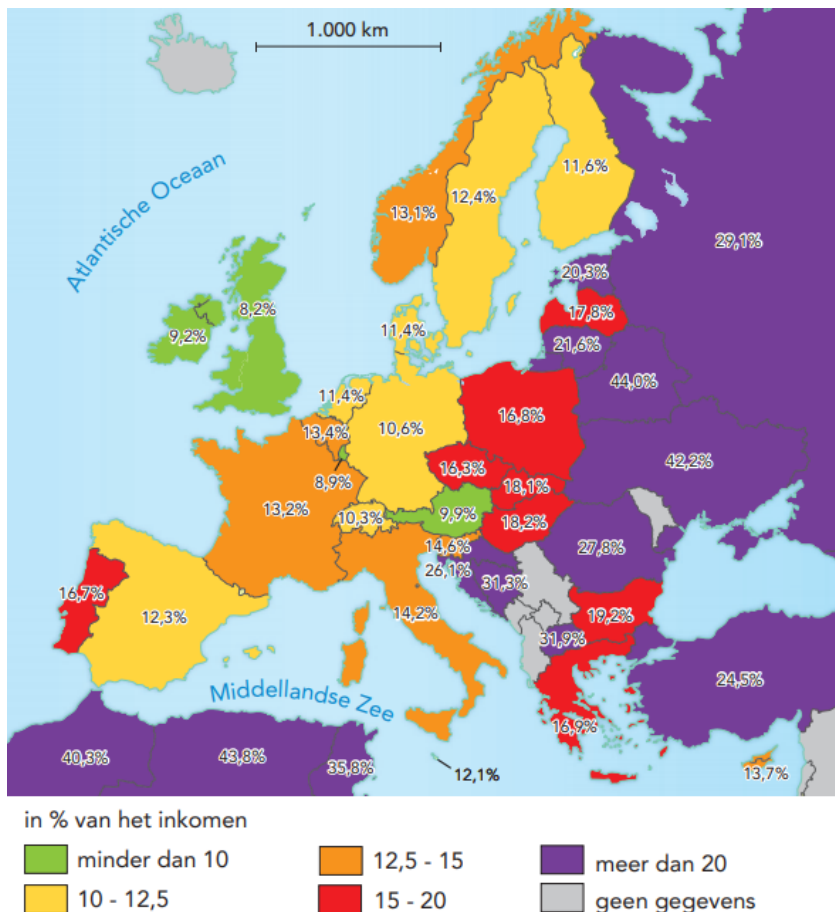

In 1973 waren er +20 stukken grond; in 2018 bestond het gebied uit 9 stukken grond.

- d Om beter met machines te kunnen werken, is het land opnieuw ingedeeld / zijn stukken land samengevoegd.

7

- a **W6** Uitgaven aan voedsel.

b In rijke landen geven mensen een *groter* / *kleiner* deel van hun inkomen uit aan eten dan in armere landen.

c **W7 De prijs van boodschappen in de supermarkt in drie landen.**

Product	Nederland	Slowakije	Wit-Rusland
1 kilo bananen	€ 1,60	€ 1,50	€ 1,09
1 liter melk	€ 0,88	€ 0,70	€ 0,63
12 eieren	€ 2,32	€ 2,16	€ 1,09
1 kilo kaas	€ 10,29	€ 7,08	€ 5,29
Totaal	€ 15,09	€ 11,44	€ 8,10

d In rijke landen zijn de prijzen van voedsel *hoger* / *lager* dan in armere landen. Dat voedsel in Nederland relatief goedkoop is, betekent dat X de uitgaven voor voedsel maar een klein deel zijn van de gezinsuitgaven, in vergelijking met vroeger.

X maar een klein deel van de gezinsuitgaven aan voedsel wordt besteed, in vergelijking met andere landen.

8

a **W8 Gevolgen van de Nederlandse landbouw.**

- b** Hij vindt het niet goed, want hij laat vooral de negatieve/slechte kanten van de landbouw zien.
- c** Eigen antwoord leerling, bijvoorbeeld:
Ja, want dat is beter voor het milieu en ik denk dat we wel iets meer kunnen betalen.
Nee, want voedsel moet goedkoop zijn zodat iedereen het kan betalen.
- 9**
- a** bloemen – vlees – ~~graan~~ – zuivelproducten
Graan hoort er niet bij: alle andere producten worden geëxporteerd.
- b** grasland – West-Nederland – koeien – eieren
Eieren hoort er niet bij, want de andere woorden hebben allemaal te maken met de zuivelveeteelt.
- c** landbouwmachines – ~~handwerk~~ – specialisatie – kunstmest
Handwerk hoort er niet bij, omdat alle andere woorden te maken hebben met de schaalvergroting in de landbouw.